

A TARTALOMBÓL

- **Nagycsalád - kis lábnym program hírei**
  - Sajtótájékoztató
  - *Indul a verseny – első „beugró” feladat*
- **Klímabarát tippek**
  - *Takarékos ötletek (barkácsolás, javítás)*
- **Klíma hírek itthon**
  - *Szemétposta felmérés*
  - *A klímaváltozás ára*
- **Kapcsolódó rendezvények itthon**
  - *Energiahatékony középületek*
  - *Közösségi kertek nyugaton és itthon*
- **Klíma hírek külföldről**
  - *Fókuszban a víz*
- **Néznivaló**
  - *Tárgyaink története*
  - *A hülyeség kora*
  - *Kellemetlen igazság*
- **Hasznos, érdekes honlapok**
  - *Karbantartás a ház körül*
- **Klímabarát termékek, szolgáltatások**

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Megjelent az Élő Bolygó Jelentés (Living Planet Report 2010)

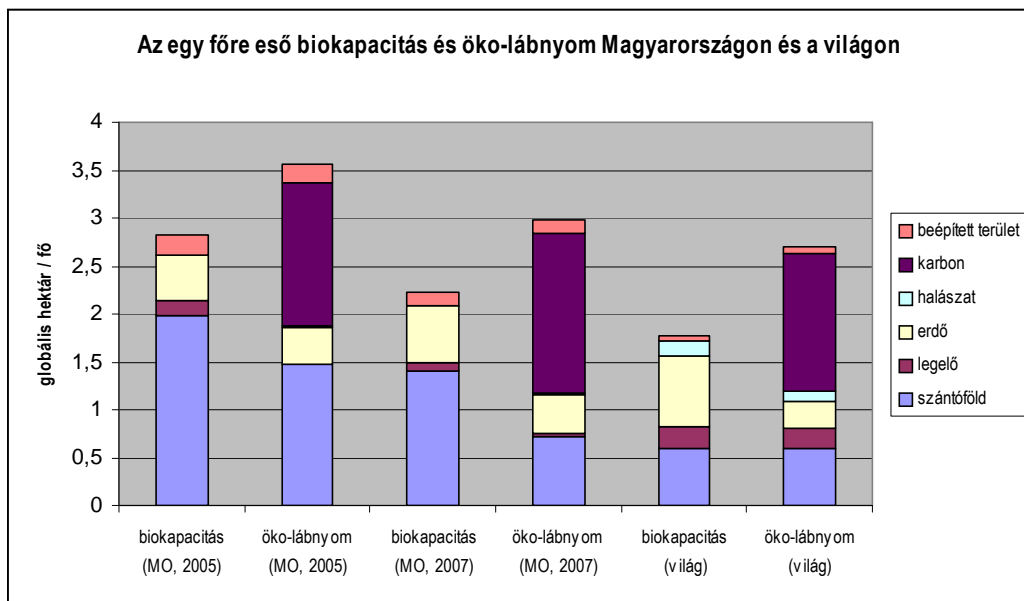
A jelentést két évente készíti el a WWF nemzetközi természetvédelmi szervezet, együttműködve a Londoni Zoológiai Társasággal és az emberiség ökológiai lábnymát figyelő Global Footprint Networkkel. A dokumentum mindig három évvel korábbi adatokkal dolgozik, vagyis a mostani jelentés a 2007-re vonatkozó számokból következtetett.

A most megjelent Jelentés néhány fontos következtetése:

- Az emberiség öko-lábnyma 1966 óta minden csökkentésre irányuló törekvés ellenére megduplázódott.
- 2007-ben az emberiség öko-lábnyma 50%-kal nagyobb volt, mint a rendelkezésre álló természeti erőforrások
- Ha nem történik változás, a mai népességnövekedést, fogyasztás-növekedést és klímaváltozást előrejelző trendek szerint, 2030-ra 2 bolygónyi természeti erőforrásra lesz szükség.
- Általánosságban elmondható, hogy a fejlettebb országok és az ott élők lábnyma nagyobb, mint a fejlődőké.
- Meglepő eredmény, hogy **Magyarország öko-lábnyma csökkent!** Az Európai Unióban jelenleg Románia után (2,7 ha/fő) a legkisebb a lábnymunk: 3 ha/fő, a 2005-ben mért 3,55 ha/fő-vel szemben. A csökkenés oka elsősorban a szántóföldi lábnym jelentős csökkenése, de pl. az egy főre jutó karbon-lábnymunk nőtt.

Korántsem szabad még megnyugodva hátradőlnünk... Ha jól megnézzük az adatokat, látjuk, hogy öko-lábnymunk még mindig nagyobb, mint akár a hazánkban rendelkezésre álló kapacitás, akár a világátlag, vagy a globálisan rendelkezésre álló kapacitás. Ugyanakkor, viszonylagosan kicsi lábnymunkat fontos, hogy a jövő szempontjából előnyösnek tekintsük és megőrizzük, azaz a fejlődés olyan útjait keressük meg, amelyek nem járnak lábnym-növekedéssel.

A szerkesztők, *Antal Orsolya és Vadovics Edina*

Forrás és további információk:

Magyarul: http://index.hu/tudomany/kornyezet/2010/10/20/masfel_foldet_fogyasztunk

A Global Footprint Network honlapja, ahonnan az angol nyelvű jelentés valamint a háttéradatokat tartalmazó dokumentumok letölthetők: <http://www.footprintnetwork.org>

További családi képzések

A „Klímaparát háztartások” képzés további két alkalommal kerül megrendezésre november folyamán.

Helyszínek és időpontok:

1. Orosháza – 2010. november 8. (hétfő), 13:00-18:00
2. Kecskemét – 2010. november 12. (péntek) 14:00–19:00

Sajtótájékoztató és sajtóközlemény

2010. október 21-én tartottuk a "Nagycsalád - kis lábnyom" program energiatakarékosági versenyét népszerűsítő sajtótájékoztatót a Nagycsaládosok Országos Egyesületének (NOE) székházában, mondhatjuk, hogy nagy sikerrel!

A projekt sajtóközleménye itt olvasható:

http://www.kislabnyom.hu/letolt/sajtokozlemeny_nagycsaladok%20kislabnyom%20versenye.pdf

A családi energiatakarékosági verseny és a díjkiosztó rendezvény fővédnöke **dr. Fülöp Sándor**, a **Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosa** is megtisztelte jelenlétével a sajtótájékoztatót és kiemelkedő jelentőségű programként üdvözölte a versenyt. Beszédében elmondta, hogy a tudósok szerint sajnos **az emberiség az ökológia három területén elérte azt a határt, ahonnan már nem biztos, hogy van visszaút. A három „vörös zóna” a klímaváltozás, a biodiverzitás és a világ élelmezésének kérdése.** A szakértő rámutatott, hogy a „Nagycsalád - kis lábnyom” projekt értékes és valóban időszerű, az elsajátított ismeretek széles körű alkalmazása enyhíthet a problémán.

Azt is elmondtuk a sajtó képviselőinek, hogy a projekthez kapcsolódóan **minden rendezvény karbon-lábnyomát mérjük**, ld. az eddig megtartott kilenc családi képzés hatásaként eddig összesen **2 tonna szén-dioxid kibocsátás** keletkezett, aminek a legnagyobb részét az étkezés és az utazások adták. Kiszámoltuk a sajtótájékoztató megtartásának karbon-lábnyomát is – az eredmény 183 kg szén-dioxid lett.

Családi energiatakarékosági verseny

A Nagycsalád - kis lábnyom program családi energiatakarékosági versenye 2010. októberének végén **INDUL!**

Mielőtt a versenyben sor kerülne az első mérőóra-leolvasásokra, egy „beugró” feladatot is teljesíteni kell.

Ez az első beküldendő feladat egy háztartási energiafogyasztást felmérő klíma-audit, azaz felmérés elkészítése, amelyet **2010. október 31.-ig** kell összeállítani és feltölteni a www.karbonkalkulator.hu oldalra.

FONTOS: A feladat 2010. október 20. óta letölthető a <http://www.karbonkalkulator.hu> oldalról!

Hogy mi ez a felmérés?

Ha komolyan vesszük a klímabarát életmódot és szeretnénk könnyíteni a család és a természet terhein, átfogóbb cselekvésre van szükség. Tisztában kell lennünk fogyasztásunk mértékével és azzal is, hogy miért fogyasztunk annyit, amennyit - azaz energetikai szempontból fel kell térképezzük otthonunk már meglévő adottságait és fogyasztási szokásainkat.

Remek eszköze lehet ennek egy alapos energetikai felmérés, avagy háztartási klíma-audit, melynek során „energiás szemmel” járjuk körbe otthonunkat, összeírjuk a problémákat, és ötleteket gyűjtünk a helyzet javítására.

Miért jó egy ilyen felmérés?

- Mert tudatosul bennünk, hogy hol és hogyan használjuk/pazaroljuk az energiát, így javíthatunk is a helyzeten.
- A kijavított problémák vagy éppen új energiatakarékos beruházások (anyagi) megtakarításokat hoznak!
- Ha a családdal együtt csináljuk az auditot, mindannyian tudatosabb energiahasználók leszünk.
- A család energiafogyasztásának csökkenésével az üvegházhatású gázok kibocsátása is mérséklődik!

Takarékoskodjunk!

Október utolsó munkanapja Takarékosági Világnap. A dátum az 1924-es milánói nemzetközi pénzügyi konferenciának állít emléket, ahol három földrész takarékpénztárainak küldöttei folytattak szakmai eszmecserét többek között a betétesek érdekeinek és jogainak fokozottabb védelméről.

Mi a világnap alkalmából azonban a **föld erőforrásait szeretnénk védelmezni** – olyan takarékosági ötletekkel, amelyeket a 2010. júliusa óta kilenc helyszínen megtartott „Klímabarát háztartások” képzésen gyűjtöttünk a képzések lelkes résztvevőitől ☺

Az ötleteket az otthonunkban található helyiségenként, illetve a házhoz tartozó kertre és barkácsolóműhelyre vonatkozóan válogattuk össze.

Gondoltuk, most hogy itt az őszi és a kerti munkák mennyisége lassan apad, talán több idő jut az otthoni barkácsolásra, javítgatásokra. Ezért kerültek a barkácsolós tippek most erre az oldalra.

A képzéseken összegyűlt többi ötlet is megtalálható és letölthető a www.kislabnyom.hu oldalról!

Köszönet a sok hasznos tanácsért az ötletek íróinak!

A „Hasznos, érdekes honlapok”, illetve a „Klímabarát termékek” rovat is nagyrészt a barkácsolásra koncentrál, érdemes ott is szétnézni ☺

Elromlott, elszakadt, eltörött?

Amit mi magunk nem tudunk megjavítani, vigyük szakemberhez!

Javítóműhelyek listája itt: <http://javitomuhelyek.humusz.hu/>

Barkácsolás, javítás

Gyűlnek az ötletek a szekszárdi képzésen

Mivel takaríthatunk meg energiát és erőforrást a házi barkácsolásnál?

(További ötleteket ld. a „Klímabarát háztartások” útmutatóban: <http://kislabnyom.hu/klimabarar-otthonok.html>)

Áram nélkül

- Áram nélkül működő kéziszerszámok (ld. lábbal hajtható fúrógép ☺) használata
- Régi népi szerszámok beszerzése, használata

Barátok egymás közt

- Gépek kölcsönzése
- Kölcsönös segítségkérés (rokonoktól, barátoktól, szomszédoktól)
- Baráti körön belüli munkamegosztás (ld. lakásfelújításnál)
- Kaláka munka

Csináld magad!

- Festés, tapétázás, szigetelés házilag
- Csináld magad! (bútort - pl. fából, nádból, régi bútor átalakítását, használati tárgyakat, ruhát, kisebb javításokat, ajándékokat)

Anyagok

- Természetes alapanyagú tárolóeszközök (kosár, doboz fából stb.)
- Természetes, környezetbarát alapanyagok használata (nád, fa, fűzfa)
- Hulladékfelhasználás, -újrahasznosítás
- Használt, bontott anyagok felhasználása
- Flakonok, üvegek, egyéb háztartási hulladék újrahasznosítása
- Kartondobozokból, papírból játékok/bútorok
- Házi készítésű anyv, illetve ragasztó készítése

Társadalmi vállalkozásfejlesztő program

A NESSt és a Citibank 2010-ben újra társadalmi vállalkozásfejlesztő programot hirdet az üzleti szektorban tevékenykedő társadalmi kisvállalkozások számára. Az üzletviteli képzést és finanszírozást nyújtó programban 15 sikeresen pályázó kisvállalkozás vehet részt.

Olyan egyéni vállalkozói igazolvánnyal rendelkezők vagy korlátolt felelősségű társaságként (kft), illetve betéti társaságként (bt) bejegyzett kisvállalkozások vagy szociális szervezetek jelentkezését várják, amelyek pénzügyi eredményük és társadalmi hatásuk növelése érdekében szívesen részt vennének ingyenes szakmai képzést és tanácsadást, illetve finanszírozást is nyújtó programunkban.

A pályázati adatlapot kitöltve legkésőbb **2010. november 7-ig** Tarjányi Orsolyának az otarjanyi@nesst.org email címre küldhetik el.

Forrás, nyeremények és további információ: <http://www.nesst.org>

Filmadatbázis nemcsak környezeti nevelőknek

Az Életharmónia Alapítvány 1000 tételes filmadatbázisa több témában: pl. állatvédelem, hulladékgazdálkodás, vízvédelem, társadalomkép, fenntarthatóság, rendszerezi az Interneten ingyenesen hozzáférhető és megrendelhető filmeket.

A filmek cím, elérés, fájlformátum, minőség, időtartam, téma és természetesen az elérhetőségi link megadásával szerepelnek az adatbázisban.

Forrás: <http://www.eletharmonia.hu>

Szemétposta felmérés

A Humusz Szövetség 2010 novemberében megpróbálja felmérni egy átlag magyar háztartásra jutó „szemétposta” mennyiségét.

A Humusz arra kéri a vállalkozó kedvű magánszemélyeket, hogy **2010. november 1-30. között** gyűjtsék össze, majd hó végén mérjék le az otthoni postaládájukba bedobált kereskedelmi célú szóróanyagokat. Tehát nem a postás által hozott, megcímezett küldeményeket, hanem a címetlenül terjesztett áruházlánci akciós újságokat, illetve egyéb prospektusokat, szórólapokat.

Az egy hónap alatt összegyűlt mennyiségről az alábbi linken található egyszerű űrlap kitöltésével lehet tájékozni a Humuszt 2010. december 10-ig: **űrlap megnyitása**

Figyelem! Az akcióban csak azok vegyenek részt, akik postaládájukon még nem használnak „REKLÁM STOP!” matricát.

Forrás és további információ: <http://www.zoldbolt.hu/cikk/szemetposta-felmeres>

A klímaváltozás ára a hétköznapjainkban

Az idei év szélsőséges időjárásának következményei óvatos számítások szerint is **350 milliárd forintba kerültek**. A veszteségek egy része elkerülhető lett volna az intézmények együttműködésének javításával, szakszerűbb válsághárítással. Ezt állapították meg az MTA Környezettudományi Elnöki Konferenciájának résztvevői.

Idén különlegesen szélsőséges volt a május. Három hét alatt két olyan ciklon tombolt Magyarország felett, amelyekhez hasonlót korábban legfeljebb tíz évenként tapasztalhattak a Kárpát-medencében lakók. Zsófia pusztítása után érkezett Angéla, amikor a hatásokat csökkentő természeti és emberi tartalékok már kimerülöben voltak. Megdőlt minden korábbi csapadékrekord: míg 1971 és 2000 között az átlagos májusi eső 61,1 mm-nyi volt, addig idén ebben a hónapban 179,1 mm hullott. Három napon is mértek nagyobb szélerősséget, mint korábban bármikor az év megfelelő napján.

A klímaváltozással magyarázható ítéletidő következtében a magyar mezőgazdaság 200 milliárd forintos veszteséget szenvedett, az árvízi károk számbavétele még nem ért véget, de a számla alighanem eléri a 150 milliárdot.

A Magyar Tudományos Akadémián megtartott konferencia résztvevői a tanulságokat összegezték, arra készülnek, hogy a közeljövőben ajánlásokat tesznek le a kormány asztalára a legfontosabb teendőkről. A következtetések egy része azonban máris nyilvánvaló: a szakemberek szerint a károkat mérsékelte volna, ha a gátakon a munkát – mint korábban megszokott volt – vízügyi szakemberek irányítják, és nem olyan polgármesterek, akik közül sokan nem rendelkeznek a szükséges elemi ismeretekkel.

Forrás és további információ: <http://www.globalisfelmelegedes.info>

Energiahatékony középületek Közép-Európa zöldebb jövőjéért nyitókonferencia

Időpont: 2010. nov. 3. 10:00

Helyszín: Hódmezővásárhely, Polgármesteri Hivatal Díszterme (6800 Hódmezővásárhely, Kossuth tér 1.)

A GovernEE projekt nemzetközi partnersége és a projekt vezető partnere, Hódmezővásárhely Önkormányzata, szeretettel hív meg minden érdeklődőt a projekt "Energiahatékony középületek Közép-Európa zöldebb jövőjéért" c. Nyitókonferenciájára.

A konferencia nyelve magyar és angol – szinkrontolmácsolást biztosítanak.

Az energiabiztonság és a klímaváltozás problémájára vonatkozó erőfeszítésekben kiemelt szerepet kap az energiahatékonyság kérdése. A pénzügyi válság és az európai gazdaság alulteljesítése következtében még hangsúlyosabbá vált a hatékony energiafelhasználásból származó nyereség fontossága. Az EU tagországok célja megtalálni a kevesebb energiafogyasztást eredményező leghatékonyabb módszereket. Mivel az önkormányzati és kommunális szektorok jelentős energiafogyasztók, illetve az energiaveszteségek jelentős része a középületek nem megfelelő fűtésrendszerének köszönhető, a figyelmet érdemes ezen épületek energetikai helyzetére fordítani.

A konferencián való részvétel ingyenes. A részvételi szándékot a kitöltött regisztrációs lap visszaküldésével lehet jelezni a vargaa@hodmezovasarhely.hu e-mail címen.

Regisztrációs lap és további információ itt: http://greenfo.hu/programajanlo/programok_item.php?id=5214&kateg=0

DIVERZITÁS SCIENCE CAFÉ - a biológiai és a kulturális sokféleségről

Időpont: 2010. november 9. 17:30

Helyszín: Merlin Színház, 1052 Budapest, Gerlóczy utca 4.

Bevezető beszélgetés a biológiai- és a kulturális sokféleségről. Mit értsünk sokféleség alatt és miért fontos? Mi köze a biológiai sokféleségnek a kulturális sokféleséghez?

A beszélgetés résztvevői: Dr. Feischmidt Margit kulturális antropológus, egyetemi adjunktus, tudományos főmunkatárs, Magyar Tudományos Akadémia Etnikai-Nemzeti Kisebbségkutató Intézet és Pécsi Tudományegyetem Dr. Holly László címzetes egyetemi tanár, igazgató, Tápiószelci Agrobotonikai Kutatóintézet, Dr. Vida Gábor biológus, genetikus, ökológus, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja

Háziasszony: Navratil Andrea biológus, népdalénekes, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium volt munkatársa

Forrás és további információ: <http://tudatosvasarlo.hu/esemeny/diverzit-s-science-caf-biol-giai-s-kultur-lis-sokf-les-gr-l>

Zöld kalandozások - A városi tanya - Közösségi kertek nyugaton és itthon

Időpont: 2010. november 10. 18:00

Helyszín: HuMuSz Ház, 1111 Budapest, Saru u. 11.

Minden hónap második szerdáján, 18 órától HuMuSz-est, melyek keretében meghívott szakemberekkel beszélgetnek a fenntarthatóság, ökológia és jólét gyakorlati kérdéseiről.

A közösségi kert nálunk jórészt ismeretlen fogalom, de tőlünk nyugatra elterjedt, népszerű kezdeményezés. Egy kert, amely közösséget teremt, zöldet, kikapcsolódást és élelmet ad. A tengerentúlon több mint tízezer közösségi kert működik, Budapesten is van már egy. Meghívott előadó Rosta Gábor, aki *A városi tanya* címmel könyvet írt az „urban farming”-ről és rendszeresen ír a témáról ugyanilyen című blogjába is.

További információ és a kép forrása: <http://www.humuszt.hu/eloadasok/lakossagi>

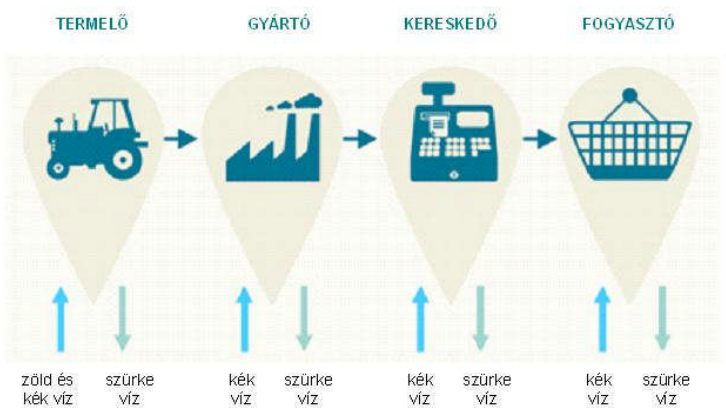
Rovatunkban további érdekes és elgondolkodtató adatokat mutatunk be az Élő Bolygó 2010 Jelentésből.

Fókuszban a VÍZ

Az Élő Bolygó Jelentés szerint: van elég rendelkezésre álló víz a Földön, hogy az emberiség szükségleteit (de nem: szárnyaló igényeit!) kielégítsük. Mégis, 1 milliárd ember él megfelelő ivóvíz-ellátás nélkül.

A legfontosabb kihívás az, hogy úgy biztosítsuk a megfelelő minőségű ivóvizet minden ember, és a mezőgazdaság számára is, hogy közben ne romboljuk le az ökoszisztémát, ami a friss tiszta vizet biztosítja számunkra. Sok helyen ma a víz-lábnyom, az öko-lábnyomhoz hasonlóan, magasabb, mint a rendelkezésre álló erőforrások, valamint a vízi ökoszisztémák állapota is veszélyeztetett – gondoljunk csak a kiszáradt vagy kiszáradó folyókra, az ihatatlan vizű tavakra, szennyezett folyóvizekre.

Termékeknek is ki lehet számolni a víz-lábnyomát, így információt kaphatunk arról, hogy a az előállítástól a használatig hány literre van szükség (zöld víz: esővíz, kék víz: édesvíz), valamint hány liter víz szennyeződik (szürke víz) életútja során, ahogy ezt ábránk is szemlélteti.

Egy csésze feketekávé vízlábnyoma mindezek alapján 140 liter: beleszámítva a kávé termesztéséhez, szüreteléséhez, finomításához, csomagolásához, szállításához, valamint eladásához és megfőzéséhez felhasznált vizet.

Hasonló logikával **egy bögre, elvitelre készített (take-away), cukrozott tejeskávé víz-lábnyoma pedig 200 liter**, amiben már tej és a cukor előállításához kapcsolt vízmennyiség is benne van.

Hasonló logikával **egy bögre, elvitelre készített (take-away), cukrozott tejeskávé víz-lábnyoma pedig 200 liter**, amiben már tej és a cukor előállításához kapcsolt vízmennyiség is benne van.

Szintén megdöbbentő adat, hogy ½ liter víz ivásához hány gramm szén-dioxid (CO₂) kibocsátása kapcsolható. **Ha csapvizet választunk akkor 1 grammnál kevesebb CO₂ kibocsátással fizetünk, azonban ha műanyag üvegből iszunk ásványvizet, 160 gramm CO₂ kerül az atmoszférába**, mert itt már a palackozás és hűtés során kibocsátott üvegházhatású gázmennyiséggel is számolnunk kell.

Ezek alapján elgondolkodhatunk, hogy a fenntartható életmód szempontjából mi is vajon a fejlettebb? Ha papír-műanyag pohárból kortyolgatunk kávé irodánkban vagy az utcán, és utána műanyag üvegből iszunk vizet, vagy...?

Vajon a magas fogyasztás jelenti a magas fejlettséget?

A fejlettség mérésére leggyakrabban használt mutató manapság az ENSZ Fejlesztési Programja (UNDP) által kialakított emberi fejlődés indexe (*Human Development Index, HDI*). A mutató a jövedelmet, a várható életkort és az iskolai végzettséget veszi figyelembe, és mind gazdasági, mind pedig társadalmi fejlettség alapján összehasonlítja az országokat.

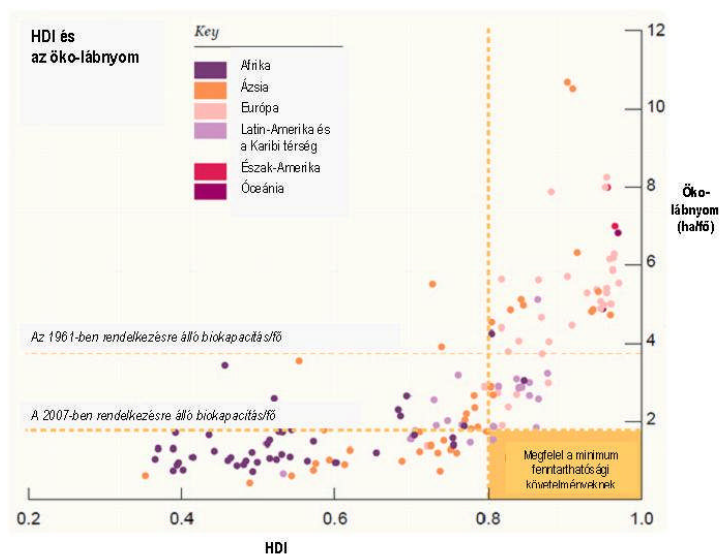
Az öko-lábnyom és a HDI közti kapcsolat nem lineáris. Egyrészt, az alacsony fejlettségű országokban a fejlettség szintje független az egy főre jutó öko-lábnyom nagyságától. Másrészt, miután a fejlettség már elért egy bizonyos szintet, már csak nagyon nagy öko-lábnyom növekedéssel lehet azt tovább növelni.

Az ENSZ szerint egy ország 0,8 HDI érték felett magasan fejlett. **Azokban az országokban, ahol 0,8 felett van a HDI érték, az egy főre eső öko-lábnyom nagyon nagy eltéréseket mutat: Peruban pl. csak kicsivel nagyobb, mint 1,5 ha/fő, míg Luxemburgban több, mint 9 ha/fő.** Ugyanakkor vannak magas fejlettségű országok, ahol az egy főre eső öko-lábnyom ugyanakkora, mint sokkal alacsonyabb fejlettségű országokban. Mindebből az következik, hogy **magas szintű fejlettséget nem csak nagy öko-lábnyommal lehet elérni!**

A rovatban az ábrák és adatok forrásai:

http://index.hu/tudomany/kornyezet/2010/10/20/masfel_foldet_fogyasztunk/

Élő Bolygó 2010 Jelentés (Living Planet Report 2010), a Global Footprint Network honlapjáról letölthető: <http://www.footprintnetwork.org>

Tárgyaink története

Film eredeti címe: Story of stuff

Készítette: Annie Leonard

20 perc, 2007

A "Tárgyaink története" (The story of stuff) tartalmaz, elgondolkodtató, de könnyen emészthető filmecke. Segítségével végigkísérhetjük mindennapi tárgyaink életét az előállítás, szállítás, gyártás, reklám, fogyasztás, hulladék rendszer mentén. Most már magyar szinkronnal is elérhető!

Annie Leonard amerikában készült animációs filmje lényegében nem más, mint a fogyasztói társadalom tömören és egyszerűen megfogalmazott bemutatása.

A 2007-ben született alkotás különféle környezeti és társadalmi ügy összefüggéseit próbálja meg feltárni, s igyekszik megfogalmazni az elérendő célt is; miszerint itt az ideje egy élhetőbb, fenntarthatóbb, környezettudatosabb világnézet létrehozásának. Rámutat arra, hogy mindenki és minden egy nagy rendszer elemeként működik, s mint ilyen, hatással van a rendszer egészére.

Ergo, az is számít, amit kis emberként, a hétköznapiak során, minimális változtatások formájában a bolygónkért teszünk. A képregény-szerű rajzocskák pálcikaemberkéi humorosan, találó egyszerűséggel mutatnak rá világunk abszurditására s egyben cselekvésre készítenek.

A film eredeti, angol nyelvű honlapja: <http://www.storyofstuff.com/>

Magyar szinkronnal megtekinthető itt: <http://civilijutub.hu/play.php?vid=268>

Forrás: http://www.zoldbolt.hu/cikk/story_of_stuff

A hülyeség kora

Film eredeti címe: Age of the Stupid

Rendezte: Franny Armstrong

92 perc, 2009

Történet

2055-öt írunk, és az éghajlatváltozás miatt lakhatatlanná vált Földön vagyunk. A főszereplő egy idős történész (Pete Postlethwaite), aki a Globális Archivumban dolgozik, a múzeumban, ahol az emberiség összegyűjtött emlékeit őrzik abban reménykedve, hogy a Földön egyszer talán újra megjelenik az élet.

A történész a mi korunkból származó archív filmfelvételeket gyűjt. A felvételeken olyan ma élő valós személyek története elevenedik meg, akik bár a világ különböző pontjain élnek, mégis valamilyen módon mindannyiuk sorsa kapcsolódik az éghajlatváltozáshoz, melynek során a bolygó kietlen pusztasággá változott.

Forrás és „hogyan ne legyünk hülyék” tippek: <http://www.nelegyhulye.com/>

Kellemetlen igazság

Film eredeti címe: An Inconvenient Truth

Rendezte: Davis Guggenheim

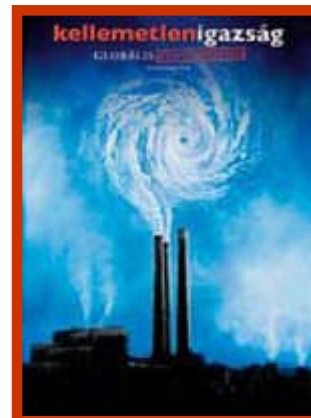
100 perc, 2006

A film Al Gore azonos című könyve alapján készült 2006-ban, és a globális felmelegedés veszélyeire hívja fel a figyelmet.

A film szenvedélyes és lelkesítő alkotás egy emberről, akinek feltett szándéka, hogy eloszlatja a globális felmelegedést övező mítoszokat és téveszméket, és a megelőzés érdekében tettekre buzdít. Az Egyesült Államok volt alelnöke, Al Gore a 2000-es választási vereségből felocsúdva életét újfent annak szentelte, hogy segítsen a bolygót megmenteni a maradandó változásoktól. Ebben a gondolatébresztő, döbbenetes alkotásban Gore és az ő "utazó globális felmelegedés műsora" vicces, lebilincselő, és kertilés nélkül közölni akarja a felkavaró igazságot a világméretű vészhelyzetről az átlagemberekkel, mielőtt még túl késő lenne.

Forrás: http://www.port.hu/pls/fi/films.film_page?i_film_id=79159

A filmről további információ: <http://www.climatecrisis.net>

Karbantartási munkák a ház körül

Ez az oldal segítséget nyújt mindazoknak, akik szenvedélyes barkácsolók és saját kezűleg végzik a ház körül a **karbantartást**, de időnként szeretnének szakszerű és közérthető tanácsokat kapni a karbantartási munkáikhoz.

A weboldal tulajdonosa folyamatosan újabb és újabb karbantartással kapcsolatos tanácsokkal próbálja segíteni azokat, akik rátermettnek érzik magukat a barkácsolásra, vagy csak egyszerűen elégük van abból hogy minden apró meghibásodásért súlyos pénzeket fizetnek a szakembereknek, holott a legtöbb karbantartási munka saját kezűleg is elvégezhető lenne.

A menüben minden olyan karbantartási munka leírása megtalálható, amelyet saját kezűleg végezhet az ember, például a belső és külső javítások, a víz- és fűtészerezés, no meg a lakás-szépítés legfontosabb műveletei.

Fotó forrása és további információ: <http://karbantartas.totalh.com/>

Napkollektor házilag

Kíváncsi rá hogyan működik egy napkollektor, vagy csak szeret barkácsolni? Készítsen Ön is napkollektort házilag, ismerje meg a napkollektor készítés titkait, a napkollektorok működési mechanizmusát és hogy milyen hatékony napkollektor készíthető el akár a ház hátsó udvarán.

- [Koncepció - napkollektor készítés házilag léggamrás lemezből](#)
- [Napkollektor szerelés - napkollektor építés házilag](#)
- [Tesztelés - mekkora lehet egy olcsó napkollektor hatékonysága?](#)

Mielőtt belevágnánk egy napkollektor házilag történő kivitelezésébe, fontos tudni, hogy egy komoly, egész évben használható rendszer elkészítése mindenféleképpen szaktudást igényel. Egy ilyen rendszer elkészítése során nem csak a rendes működésre, hanem az esetleges üzemzavarokra, pl.: túlmelegedésre, túlnyomás fellépésére is fel kell készülni.

Ezzel együtt a napkollektor alapvetően egyszerű működési elvét egyszerűbb, házilag elkészített napkollektor segítségével is kipróbálhatjuk, tesztelhetjük.

További információ: <http://aeco.hu/napkollektor-hazilag/>

Csináld magad ablakszigetelés

Ablakszigetelés tanfolyam oktatóvideókkal

Szeretsz barkácsolni, van műszaki érzéked, szereted az új kihívásokat és rosszul szigeteltek a nyílászáróid?

Az oktatóvideókkal és képekkel tűzdelt tanfolyamon megismerheted az **ablak- és ajtószigetelés** folyamatát.

Az oldal készítője által bemutatott ablakszigetelés az úgynevezett **SVÉD NÚTBEMARÁSOS** technológia, amely az **utólagos ablakszigetelés** leghatékonyabb módszere.

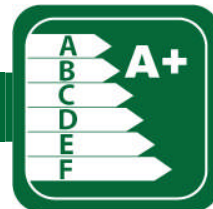
További információ: <http://www.ablakszigetelo.hu/blog/csinald-magad-ablakszigeteles/>

www.ablakszigetelo.hu

Klímaparát (saját készítésű) termékek

Ha nem dobjuk ki megunt ruháinkat, gyűjtjük az anyagmaradékokat, gombokat, gyufásskatulyákat, papírfecniket, kiegészítőket, makkokat és vadgesztenyét, számtalan új dolgot, használati tárgyat, ajándékot és játékot állíthatunk elő anélkül, hogy boltba kéne mennünk! Az otthoni előállításal erőforrásokat és energiát takarítunk meg.. Még jobb, ha gyermekeinket is bevonjuk a házi kézműveskedésbe, barkácsolásba!

Régiből újat

Zsupszi oldalán a legkülönfélébb ruhadarabok kelnek új életre: nadrágból piperetartó vagy táska, nagyszoknyából két kisszoknya, sálból tarisznya, pólóból szatyor, farmerből szőnyeg, ingből nadrág születik.

Az oldalon az olvasók ötleteit is várják a zsupszi11@gmail.com e-mail címen

Cím: <http://regiuj.blogspot.com/>

Egyszervolt műhelyek

A népszerű gyermekoldal, az **Egyszervolt.hu** 136 műhelyében recepteket próbálhatunk ki és számos, gyermekeinkkel együtt elkészíthető ajándék-, barkács- és dísz tárgy-ötletet találunk!

Ízelítő a barkácsolható tárgyakkól: ajtónévtábla, álarc, adventi koszorú, ceruzamanó, cserépharang, házi csocsó, képkeret, csuhémadárka, fejdíszek, mécesstartó, indián sátor, madáretető, persely, szappan, tányéralátét, váza.

A képek forrása és böngészés itt: <http://egyszervolt.hu/muhely>

Tűz saját erőből svéd tűzkövel

Tűzrakáshoz az eldobható, műanyag öngyújtók, a butángáz és benzin, illetve gyufa helyett!

Anyaga: kova (magnézium), lehúzó (vas).

Átmérője: 0,5cm

Magnézium rúd hossza: 3,5cm

Lehúzó vas hossza: 6,5cm

Súly: 18g

Ára: 1500 Ft

Kompakt és egyszerű, mindig működik, ég akkor is, ha nedves a környezet, minden időjárási körülményben ideális!

Kb. 1000 tüzgyújtásra elegendő, 3000 fokos szikrát csinál.

Eredetileg a Svéd Védelmi Minisztérium fejlesztette ki.

A használatáról: papírra, vagy száraz, vékony gyújtósra a rúd alsó részéből reszelni kell egy kis forgácsot a fémlap festék nélküli élével, majd a forgácsok irányába egyszer erőteljesen végig kell húzni a rúdon a fémlapot (még mindig a festék nélküli élével). A szikrától a forgácsok is szikrára kapnak, és lényegében ez lobbantja lángra a tüzelőanyagot.

Forrás és beszerzés: http://sport.vatera.hu/vadaszat/sved_tuzko_kovako_legolcsobban_uj_183321675.html

A NOE Régióközpontjai, a régiós titkárok elérhetőségei

Régió	Régiós titkár	E-mail
Felső-Duna (Győr)	Horváth Hajnalka Tel.: 70/776-0011	horhajni@gmail.com
Balaton (Nagykanizsa)	Molnárné Budai Angelika Tel.: 70/614-4978 Horváth Tamás Tel.: 70/414-4660	angelika.budai@gmail.com zhorvath.tamas@nane8800.hu
AI-Duna (Pécs)	Várdainé Kiss Krisztina NOE flotta: 70/332-3514	vardaikr@t-online.hu
Észak-Magyarország (Fót, Eger)	Bertalan Zoltánné, Angéla Tel.: 70/339-2955	bertalan.z@fibermail.hu
Közép-Magyarország (Monor)	Szönyiné Gábor Mária Tel.: 70/934-3339 Vitálsiné Malik Judit Tel.: 70/934-3340	szonyis@monornet.hu juveno@citromail.hu
Felső-Tisza (Püspökladány)	Szilágyiné Kerekes Margit Tel.: 70/776-0877	sznkmmar@gmail.com
Dél-Alföld (Orosháza)	Benedek Szilvia Tel.: 70/332-3509	bszilvi0502@freemail.hu

Szerkeszti: Antal Orsolya és Vadovics Edina
Design: Iconica Bt.
Szerkesztőség: GreenDependent Egyesület
2100 Gödöllő, Éva u. 4.

Tel.: 00-28-415-691
E-mail: info@greendependent.org
Honlap: www.greendependent.org
Nagycsalád – kis lányom program: www.kislabnyom.hu

Az első két havi szám kivételével megjelenik minden második héten.